

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám. — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Rétyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.**Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Néppárti szárnycsattogtatás.

Gömör megye közönsége mindig híres volt józan politikai felfogásáról, s volt ennek egy hatalmas társadalmi jelentősége, hogy a politikai küzdelmek soha sem dultak szét a társadalmi sikeres együttműködés feltételeit; pedig nem csekély nehézségekkel kellett itt megküzdeni és mégis sikerült mindig a teljes egyensúlyt fenntartani.

A leghevesebb küzdelmekből sem tudott kibontakozni egy olyan irányzat, a mely a felekezeti, társadalmi béke teljes felforgatására vezetett volna, sőt a legizgágabb nemzetiségi izgatónak sem sikerült a nemzetiségek szerint a társadalomban érezhető válaszfalakat alkotni.

Épp azért nagyon természetesen tartottuk mi azt, hogy akkor, mikor a határos felvidéki megyéket sorra járják a néppárti gyújtogatók, Gömör megyét felve kerülnek el; se kedvük, se bátorságuk ebbe a felvilágosított vármegyébe behatolni, hogy itt a szenvedélyek felgyújtását megkíséreljék, hogy a felekezeti gyűlölség üszkét kihajítsák s politikai kalóz lobogó alatt hirdessenek olyan missziót, a melynek megvalósításától nagyon távol állanak, távol a nép érdekeinek felkarolásától, lévén az ő egyedüli céljuk a népbolondítás, saját önző céljaik, egyéni elfogult szenvedélyük kielégítésére.

De a legszivesebben szeretnek tetszelegni azzal, hogy ők a katolikus érdekek védelmét célozzák és e jelszóval kívánják az emberek szenvedélyét felébreszteni.

A katolikus érdekeket elsősorban nem politikai párt által kell istápolni, hanem saját kebelében találhatja meg az egyház az eszközöket a kath. érdekek megvédelmezésére, ott, a hol sérelem van, módot és támogatást nyújt szívesen hazánkban bármely párt, legyen az kormánypárti, nemzeti,

vagy 48-as, ahogyan az ellenzék mellett a kormánypárt és a kormány mindig komolyan céllozta a katolikusok érdekeinek istápolását, az autonomia behozatala által, e célra elég hangos propagandát kezdett, de a katolikus egyház eme legfőbb érdekkérdéséről ép a püspöki kar nem akar tudni, a katolikus komoly érdekeket ép e püspöki kar versengése és viszálya veszélyezteti, a katolikus autonómiától ép a néppárt vezetői fázanak legjobban, s ha tőük függ, soha sem lesz katolikus autonomia, kerülik is ezt a kérdést, mint macska a forró kását.

Azt is koncedáljuk, hogy a katolikus érdekek fejlesztésére alakítsanak egyesületeket, hiszen vannak protestans részen is ilyen egyletek, társadalmi téren tegyenek meg minden lehetőt, de nem ismerjük el a jogosultságát annak, hogy politikai pártot alakítsanak e célra, mert itt az igazi cél a hatalom és nem a katolikus egyház érdeke lesz.

Hazánkban, bála a józanságnak, nincs társadalmi és komoly politikai testület, a mely az ezeréves Magyarország felépítésében kiváló érdemeket szerzett katolikus egyházat ne respektálná, a sajtó is soha ellenséges indulatot nem tanusit, s akkor minek a jajveszéklet, minek olyanoknak a segélyét még el is fogadni, kik a katolikus hívek egyházát felgyújtják, pusztulásnak teszik ki, a katolikus egyházat megaláztatásokba sodorják, a katolikus nevet kompromittálják, ilyen elemek megyénkbe ne tegyék be lábukat, s *óvakodjanak, nehogy szégyen és gyalázzattal vonuljanak ki.*

Pedig a kísérlet meg volt már! A mult héten gróf Zichy Nándor egyik esatlósa: Major Ferencz székesfehérvári orvos Várgedén járt és egy néppárti konferenciát rögtönzött, hogy a rimaszécsi járásba is beleplántálja a ragályt.

Elég ügyesen azt a pillanatot választották

ki, a midőn a járás derék főszolgabírája szabad-ságon Budapesten járt.

De így is fiasko volt a konferencia vége. Jelöltet is akart a gróf ur előfutarja szerezni, de úgy halljuk, hogy az vonakodott a revizionális rezerválist aláírni, a mi annyit tesz, hogy az illető hazafisága nem engedte, hogy irásban kötelezze magát a néppárti izgatásokra, hogy irásban eladja lelkiismeretét; dicsérjük is és meg vagyunk győződve, hogy látva a csunya eszközöket, a jövőre minden szolidaritást e párttal meg fog tagadni.

Különben csudálkozunk, hogy józan társadalmunk csak egy pár embert is tudott szolgáltatni a ragály terjesztőinek?

De hát beteges szellemek vannak mindenütt, kik azt se tudják, hogy mit akar a néppárt és mit akarnak maguk!

Ezeknek ajánljuk a váci püspök körlevelét, ki papjainak azt írta, hogy a mostani zavaros viszonyok közt tartózkodjanak a politizálástól.

Nincs is reá szükség! Mert a katolikus érdekek nem politikai kérdés, hanem egyházi, a mely az egyház kebelében vagy társadalmi uton elégtendő ki, a katolikus autonomia pedig a néppárt nélkül is meg fog jönni, sőt a néppárt bizton megbuktatja!

Mi a közbéke, a köznyugalom érdekében tartottuk szükségesnek ezeket elmondani, s jogunk is van hozzá, mert a mikép a multban minden hitfelekezet iránt egyenlő igazságos mértékkel és jóindulattal voltunk, így a jövőben is hasonlóan fogunk eljárni minden hitfelekezet és így a katolikus irányában is, nem eshetünk tehát elfogultság vádjá alá, de annál hangosabban fejezhetjük ki a közvélemény tiltakozását, s óvásunkat befeljezhetjük azzal, hogy minden további esetleges zavarokért a felelősséget a néppárti álprófétákra háritjuk.

T Á R C Z A.

Levél a szerkesztőhöz.

(Egy darab tárcza.)

Tisztelt Szerkesztő ur!

Mille pardon! ezer és egy grácia árva fejemnek, a miért ez uborka-szezonos levelet cselekedni, most, az ugorka-szezon végén, bátor valék; különben e pardonok és gráciák, ha jól vesszük, teljesen feleslegesek, igen, óh igen! mert vagy jó az, a mit írok, vagy nem. Ha jó: akkor eo ipso, kérés nélkül kész a bocsánat, ha nem jó: azon esetben mellemet verve, lesütött fővel és hosszú orral mondom el a mea culpa-t, és a szerkesztő ur, már csupa felebaráti jóindulatból is, megadja nekem az absolutiot; denique mindkét esetben, jobbra, balra nyertem. Ergo, ezzel tisztába vagyunk, nemde?! Eljen a logika és éljenek a logikusok, ósidóktól napjainkig. — Mehetünk tovább.

Másodszor is, tisztelt szerkesztő ur! Leültem íróasztalom elé. — ah! ah! hanyadik tárczacikkemet kezdem már e szavakkal, — türelmes papir, vadonat új, ám már nem mindig türelmes Kuhn tollat véve elő, nyakig meritem én azt fekete gallus-tintám hűsítő habjaiba, azon szent és megingadhatlan elhatározással, hogy telemelkedve a napkeleti lustaság, pardon: kényelem szeretett duzzadó vankosáról, s a helyzet magaslatára, megírjam e Sarah Bernhard-termetű, karsu levelet, ezzel mintegy megnyugtatódó már-már háborgató lelkiismeretemet, mely mind hangosabb és hangosabb dűrban készül tiltakozni minden versgyártási merénylet ellen, mit e beces lapok hasábjain netalán ujlág elkövetni szándékoznám, ad majorem dei gloriam, azaz hogy nagyobb dicsőségére, a végére hanyatlott nemes uborka- s zöld-paprika-évadnak.

Vers és mindig csak vers. Hát nem tudnék már én egyebet is írni?! Óh én trójai veszedelemmel fenyegetett írói renomém, reputációm, etcetera, etcetera.

De igaz! hol is hagytam csak el? Vagy még semmit sem mondtam volna? Bizonyára úgy lesz; vagy legalább nem sokkal többet a semminél; addig-addig húzom, halasztom, rám találják fogni, hogy svindlerkedem, adom a tárczacikkirót, holott a tárczairáshoz duasztom sincs. — Igenis adom; mint bizonyos korunk

termette, kabátos individuumok, üres zsebbel, hozomra az urat; holott isten látja lelkem, eme hétszilvafás svindler szerepére éppen nem vágyom. — Ergo: tisztázzuk a helyzetet, mit írjak, miről és hogyan írjak? Nota bene a jó tanácsot olvasóimtól is kegyesen fogadom s leszünk egyszerűen: „Ördög et Co“. — Nem is rossz volna. Különben pedig panaszkodjam talán az idők mostohasága ellen? vagy politizáljak? belügy, külügy, országgyűlés, Kréta, török, muszka, Montenegróval dobálódom? Dicsőhymnuszt zengjek Rákóczy kardjához, nota bene prózába? s így tovább in infinitum? . . . Avagy végül érzélgős ábrándozásba merüljek, mint valamelyes kesergős ábrázatu, szentimentális ó-német hölgy? — Brr!

Heureka! megvan! Borongón habozó és habozón borongó Hamleti töprenkedésbe merülve már félig, most veszem csak észre, mi balga, ügyetlen, élnetetlen vagyok én. Kezem között a tárgy, tollamban a mondani való s én pocskolva a drága időt, ide-oda kapdosok, mint amaz ismeretes Bernát, amaz ismeretes menykőhöz. Tiszta, világos a dolog, tisztább, világosabb már nem is lehetne, okosabbat már nem is tehetnék, nem is mondhatnék, önmagától kerekedik az szerző tollam alatt, szikrázó tárczacikké, nem kiván semmi sallangot, czifraságot, dekoratív körülírást, — hát önönmagában nem kell hozzá sem menykő, sem Bernát. — Elmondom egy érdekes kirándulásomat, epizódomat e kiránduláson, melyben különben, mint gondolható, maga a rándulás csak mellékes, egyszerű staffázs; fő az epizód, ebben van voltaképp e tárczalevél magva, ettől az tartalmas és magvas; nos hát nem tudok én szellemes is lenni, ha akarok, bár nem lépek fel nagy igényekkel, nem ezédom, szándékom Porzó babérait tépetetni vándal barbarizmussal. Hallgassa csak szerkesztő ur kérem.

Egyikén az elmúlt, immár csak néhai, izdadság-cseppeteket fakasztó hó napok nyájas alkonyának, kedvem kerekedett kint bolyongni éppen, kint a hegyek között, hajdan zugó erdő koszoruzta bérczek kopaszodó állán, andalogva, ábrándozva, mint valami holdkóros, ambróziával, csillag s holdsugárral liter számra élő, különben szelid poéta, a mikor egyszerre: különös, sajátos, gunyolódo hangok ütök meg fületem, kétségbejöttem, tisztán kivehető tartalommal. Kíváncsian tekintetem körül, s vajh ki irhatja le meglepetésemet. Máramarosi sóbálványnyá, modern Lóttá vállalva, à la fine siecle, szinte legyökerezve álltam meg. Volt, ah! alapos okom volt a bálványnyá

válásra, gyökeret bocsátásra, a mint gyönyörűségesen ki fog sülni, csak egy kevés türelem. Köröskörül, közel és távol, merre halandó és halhatatlan emberi és reporteri szem és fül elhatni képes volt, rajtam és egy több napokat látott vén vadkörtefának ágán bóbiskoló, fél szemére vak varjun kívül élő lénynek sehol semmi nyoma; mi kettesibe, ő fent én len képviseltük, hogy úgy mondtam, az egész természetrajzot. . . . Kérem, hát nem borzasztó ez?! Csak már legalább holló lett volna az a varju.

Intra parenthesis; nehogy egy bizonyos kebelbarátom, kit névről neveznem, vastag indiscretio lenne részemről, malitiosus czélzást lásson e kis, madár definitioban.

S most következik a logika, a kérlelhetetlen, elesavarhatatlan consequentia: minthogy pedig részemről fennen, azaz hogy fennhangon, még csak gondolkozni sem szoktam, eo ipso marad egyedüli deliquensül, mint hangadó, a fent tisztelt, félszemre vak varju. — Ez már csak világos!?

— Ah! ah! mily szép a természet, — hangzott alá gyűrűző hanghullámokban, a ringva lengő, szellő lebentette vadkörtefa ágról, — mily magasztos a természet csendje, mig emberi hangok és emberi léptek, benem fertőztetik, mig háborithatlan élvezhetem eme néma, méla esendet.

Hm! ez már valami — gondolám magamba, — mi nem telik ki egy vak varjuból, mily költői akkordok; hallgassuk csak tovább.

— Furesa, igazán furesa lények ezek az emberek; hogyan sietnek ki a zöldbe, a hűsítő lombok alá, élvezni a boldog semmittevés kejes gyönyörét; és ugyan mindezt miért? — mert a naptár szerint éppen nyár van, szabadalmazott időszak a boldog henylésre.

Szent-Pátrick ugysé, kezd egyre jobb lenni, egyre érdekesebb. — Tovább csak, tovább, érdekes, azaz hogy érdemes képviselője a szárnyasok világának; soha okosabbat, mint mikor kijöttem, hiszen e látomány, még inkább hallomány, maga felér, hogy tulsokat mégse mondjak: két vékony tárcza-cikkkel.

— Bohó, bohó ember te — szólott a folytatás, — ki e céltalan kóborlásban, bolyongásban annyi gyönyört, élvezetet találsz. Ki buvod az erdőt, bebolyongod a berket, ligetet, lépteid zajával verve fel azok méla esendjét, szent magányát; bejárod a himes, az illatos mezőt, az

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete holnap esütörtökön délelőtt közgyűlést tart, melynek tárgyát számos közérdekű ügy elintézése képezi.

Vármegyei közgyűlés. Megyénk törvényhatósága október hó 15. és 16-ik napján tartja rendes őszi közgyűlését. Ez alkalommal több érdekes tárgy kerül szőnyegre, s ez bizonyára élénk érdeklődést kelt majd a bizottsági tagok körében, s a szokottnál nagyobb számban fognak megjelenni a közgyűlésen. A hivatalos lapban közölt hirdetés így szól: „A köztanácskozás tárgyát képező közügyek elintézése végett szükséges, törvény és szabályrendeletileg megállapított rendes őszi vármegyei közgyűlés határidejéig, főispán ur ő méltóságával egyetértőleg folyó évi október hó 15-ik és következő 16-ik napjának d. e. 9 órája Rimaszombat városába tüzetett ki.

Midőn eről a közönség ezennel értesítettik és a vármegyei bizottság t. tagjai személyes megjelenésére hivatalból tisztelettel felkérnek, egyidejűleg köztudomásra hozzák, hogy ez alkalommal a köztanácskozás és elintézés kiválóbb tárgyait: az 1897-ik évi vármegyei költségvetés megállapítása; az 1897-ik virilis bizottsági tagok névjegyzékének bemutatása; a jövő évben szükséges vármegyei pótdadók mennyiségének megállapítása, valamint a törvény 46-ik szakasza értelmében, a tárgysorozatban szabály szerint kihirdetendő egyéb közérdekű ügyek fogják képezni.

Rimaszombatban, 1896. szept. 6. án.

Bornemisza s. k., alispán.“

Közigazgatási bizottság.

Vármegyénk közigazgatási bizottságának folyó hó 14-én **Hámos László** főispán elnöklete alatt tartott ülésén több érdekes tárgy nyert elintéztést.

Ezek közt első helyen érdemel említést egy elvi jelentőségére és humanisztikus természetére nézve fontos eselődügy, melyet a szabadságidejéről hazatért **Bornemisza László** alispán referált általános figyelmet keltő alapos részletességgel.

Az eset részletei következők: **dr. Nánássy Ernő**, ivánfalusi pusztai birtokos ezeltűt 4—5 esztendővel kemény szavakkal felszólította **Derenesényi István** nevű béresgazdáját, hogy ez a saját fiát, egy 12—13 éves gyereket, azonnal kergesse el a szülői háztól, adja mesterségre vagy vigye akárhová, mert ő (Nánássy) nem tűri, hogy továbbra egy perczig is a gazdasága udvarán ténfergjen ez a vásott kölyök, a ki mindenféle rakoncátlanságokra vetemedik, neki, kenyéradó gazdájának, soha nem köszön s vele szemben általában illetlenül viselkedik. Az apa hallgatott is a szóra: oda adta a fiát Egerbe inasnak. A gyerek azonban onnét hamarosan visszazökött és kijelentette, hogy ha az apai háznál nem marad, akkor inkább elemészti magát: öngyilkos lesz. A megijedt apa, szorult helyzetében, arra kérte urát, hogy már csak tölje el a vásott gyereknek apró esinytevéseit és ne kívánja tőle, az apától, hogy saját fiát a halálba kergesse, majd igyekezik ő a rakoncátlankodót megfékezni. Nánássy ridegen azt követelte, hogy csak pusztuljon a kölyök a bérházból. **Derenesényinek** mit volt mit tennie: azt válaszolta, hogy akkor inkább ő is megy — *majd ha kitélik az ideje* és viszi a fiát magával. **Dr. Nánássy**, „a jogász ember“, erre *írásban* tudatta a béresgazdával, hogy „felmondásit tudomásul veszi“ s ezzel fel is ut, le is ut, — kitétte a szürét a portáról az egész **Derenesényi-családnak**.

A kenyér és hajlék nélkül maradt családapa a járási főszolgabíróhoz fordult jogvédelemért, a ki a eselőd-törvény szeresint vett paragrafusának rideg álláspontjára he-

lyezkedve, itéletileg kimondta, hogy **Derenesényi** mivel önmaga mondta fel a szolgálatot s mert fia a gazdasági udvar többi lakóinak nyugalmit zavarta, semmitéle kártérítésre igényt nem tarthat.

Míg azonban csak idáig is — az elsőfoku szolgabírói határozat meghozataláig — ért a dolog. Nánássy számtalan mesterségesen kitalált ürügy színe alatt, tanu-hallgatásokkal, újabb tárgyalásokkal stb. sokáig húzta-vonta, halasztotta az ügy eldöntését. De utóvégre is oda-került, hogy **Derenesényi** az elsőfoku itéletet megfelelel-bezhette az alispáni hivatalhoz. Itt **Nánássy** ujra kezdte a „közbevető“ rendelkezések kiforczirozását. Az ügy végleges elintézése tehát újabb és újabb halasztást szenvedett.

Négy esztendő elforgása után azonban végre mégis meghozhatta a vármegyei alispán a maga másodfoku itéletét, mely a tömegtelen mellékkörülményeknek **Nánássy** részéről történt beletérszokolása folytán rendkívül összebonyolított magánjogi kérdések halmazát tárgyalatosan és a legaprólékosabb részletekig összegezve, végeredményül kimondja, hogy az elsőfoku szolgabírói határozat megváltoztatásával **Nánássy** 380 frt kártérítést összszegnek és ennek időközti kamatainak **Derenesényi** részére való megfizetésében elmarasztaltik; mert — a mint az itéletnek terjedelmében indokolásában vezérelvül keresztülhuzódó főbb pontja megállapítja, nem **Derenesényi** hagyta oda a szolgálatot, hanem őt abból **Nánássy** „fölmondás nélkül“ egyszerűen elesapta.

A másodfoku itéletet — melynek kihirdetése előtt **Nánássy** is, **Derenesényi** is elhalt — **Nánássy** özvegye megfellebbezte a közigazgatási bizottsághoz. — Itt, mint utolsó forum előtt, felolvasásra kerülvén a tárgyalási iratesomó és ennek kapesán maga a megfellebbezett itélet is, ez utóbbinak, minden felsorolt adatot higgadtan mérlegelő, nagy jogási talentumra, mélyen beható ešelátásra, az ál-okokat a valódiaktól finoman megkülönböztető erős judiciumra s mindezek mellett humanus nemes szívre és a felszinen levő megoldatlan szociális kérdések iránti helyes érzékre valló indokai alapján, a II. foku itélet jóváhagyásával **Nánássy**nak most már özevgye kötelezetetett a megállapított kártérítési összszegnek és kamatainak **Derenesényi** özvegye részére leendő megfizetésére.

A helybenhagyó határozat meghozatalához, **Bornemisza László** alispán előszóval is hosszasanban és alaposan indokolt javaslata alapján, a jelen levő közigazgatási bizottsági tagok egyetértelmel hozzájárultak, csupán **Hevesy Bertalan** kifogásolta a kamatok megítélését, mire **Lukács Géza** megyei főjegyző — aki az ügyet aktaszereülég valószínűen maga ismerheti legkimerítőbben, — azt jegyezte meg, hogy mivel **Nánássy** mindenféle álfogásokkal saját maga húzta-halasztotta a peres kérdés végleges megoldását, nem volna méltányos, ha e miatt a eselédember árvi atyjuk megérdemelt bérének időközti törvényes kamataitól elesnének; mely felszólaláshoz még **Kubinyi Géza** bizottsági tag azt a jellemző és általános helyeselt kijelentést fűzte, hogy kívánatosnak tartja a harmad-foku határozatnak **Derenesényi** örökösire nézve kedvező értelemben való meghozatalát. Elvi és társadalmi szempontból az abban kifejtett indokokon kívül máresak azért is, mert ezáltal nyilvánvalóvá lesz, hogy vármegyénk legfőbb foku közigazgatási hatósága a minduntalan ismétlődő eselédkérdések vitás ügyeleiben teljesen elfogulatlanul és tárgyilagosan itélkezik s ha ily esetben, mikor a eselédnek föltétlenül igaz a van: ennek jogait védi és megoltalmazza, annál inkább respektálandóbb lesz majd határozata oly esetekben, midőn a eselédnek irányzatos és egyoldalú törvény sértéseivel szemben a gazda jogait kell megvédelmezni.

A bizottság, mint említettük, egész terjedelmében helyben is hagyta az alispáni határozatot.

Még érdekesebb „jogesz“ volt a következő tárgy, melyet szintén **Bornemisza László** alispán adott elő.

A *esoltói* róm kath. plebános és **Kubinyi Géza** földbirtokos közt felmerült vitás kérdés ez, mely onnan ered, hogy **Kubinyi** az elmúlt években árverésen megvett egy esoltói birtokot, mely telekkönyvileg egészen tehermentes. Annál nagyobb lett tehát a birtok új tulajdonosának meglepetése, mikor a esoltói r. kath. plebánus 10 méter fűt követelt rajta évi járandósága fejében. **Kubinyi** azt felelte, hogy ő kétszerte többet is ad önként jószántából, de mint követelést, mint kötelező járandóságot jogosnak el nem ismerheti s nem is szolgáltatja ki — elvből, mert ő nem katolikus, hanem protestáns vallású és így más vallásfelekezet egyházi eselájaira adózni nines kötelezve. A plebánus viszont azt hangsúlyozta, hogy a szóban levő papi járandóság évenkénti kiszolgáltatása az előbbi tulajdonost „*Canonica visitatio*“ kötelezte s ehhez képest kötelezi az az új birtokos is, mint általában kötelez mindenkit, a ki ezen ingatlan tulajdonjogát valaha megszerzi, tartozzék az bármely vallásfelekezethez.

A kérdés elvileg vitássá válván: a főszolgabíró elé s onnan felebbezés folytán az alispánhoz került. A plebános követelése mindkét forum előtt jogosnak elismertetvén: **Kubinyi** a járandóság természetben való kiszolgáltatására vagy e helyett 20 frtnak és eljárási költség fejében 3 frt 50 krnak megfizetésében elmarasztaltott. **Kubinyi** most egyenest a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez folyamodott a két egybehangzó határozat ellen, a honnan azonban az iratokat harmadfoku elbírálás végett a közigazgatási bizottsághoz küldték le. Itt az érdekes per részleteit az alispán bőven ismertette ajánlja, hogy a két egybehangzó előbbi határozat hagyassék jóva, mert azok régi gyakorlaton alapulnak és már nem első esetben történt ezekkel teljesen egyértelmű jogszolgáltatás az ily természetű vitás ügyekben.

Hevesy Bertalan azon kételyének ad kifejezést, vajjon *érdemileg* jogosított-e a közigazgatási bizottság ebben a kérdésben határozni és nem inkább tartozik-e a dolog a rendes bírói peruttra. Mindazonáltal azt hiszi, hogy **Kubinyi Géza** a polgári bíróság előtt is pervesztes lenne ebben az ügyben.

Lukács Géza a törvény §-aiból kimutatja, hogy itt már tulajdonképpen nines is helye újabb határozathozatalnak, mert két egybehangzó határozatot elvégre megfellebbezni se lehet.

Abonyi Pál, **Józsa Antal**, **Szakáll Vincze** felszólalásai után, melyek az illetékesség kérdésének megállapítására vonatkoznak, **Marton János** a főszolgabírói és alispáni határozatokkal szemben jogi abszurdumnak tartja azt, hogy egy ingatlan, amely az árveréskor telekkönyvileg tehermentesnek kiálltatott ki, amelyre tehát az árverezők jöbismemüleg *mint ilyenre* reflektáltak, a tulajdon-

jog átírása után egyszerre meg legyen terbelve oly szolgalmi jogokkal, amelyekre telekkönyvi feljegyzés hiányában semmi nemű törvényes támpont nem létezik. Hova vezetne, — ugymond — ha pl. ilyen birtok 10 év alatt négyyszer is gazdát eseréline s tulajdonosa egyszer katolikus, más-kor ev. ref., ág. ev. és izraelita vallású lenne. Mind valamennyi köteleztessék a papi járandóság fizetésére? De meg ilyen formán egy ugyanazon birtokos akár négyféle hitfelekezet eselájaira is megadóztatható, ha négyféle vallásfelekezetű embertől szerez ingatlanokat. Hisz ez merőben ellenkezik a modern jogfelfogás elveivel. A birtoktest maga nem tartozik semmiféle vallásfelekezethez — csak a birtokos, tehát amaz nem, hanem csupán az utóbbi terhelhető meg hitfelekezetű adóval. Mindezen kérdések jogérvényes eldöntésére azonban a közigazgatási bizottság, nézete szerint sem illetékes s ezért indítványozza, hogy a közigazgatási bizottság illetékessége határozatilag szállítsassék le s a esoltói róm. kath. plebános velt jogainak érvényesítése végett rendes bírói peruttra utasítsassék.

Bornemisza László alispán ragaszkodik álláspontjához és ismételt-n hangsúlyozza, hogy a határozat régtől fogva követett jogszokáson és gyakorlaton alapul s ezért a két egybehangzó határozat jóváhagyását ajánlja. A bizottság azonban **Marton János** indítványát fogadja el s az ügyet rendes peruttra utatja.

Hasonlóképpen határozott a bizottság **Zurik János** volt klenóczi bíró ügyében, a ki a bírói tiszte viselésének idejében tőle behajtott 320 frt visszafizetését követeli a községtől.

Klenócznak még egy másik ügye is foglalkoztatta a bizottságot. Az odaváló jegyző egy alaposan megindokolt beadványában kimutatja, hogy ő egymaga nem képes végezni a jegyzői és anyakönyvvezetői teendőket. A bizottság teljesen méltányolva a panaszt, feliratot intéz a helygyimnázterhez egy 400 frt fizetéssel javavalmazandó segédjegyzői állás rendszeresítése végett.

Coburg herceg uradalmi főerdészeti hivatala panaszkép bejelenti, hogy a hercegi uradalmakban az orvadászát annyira elharapódzott, hogy már az erdészeti személyzetre is fegyvert fognak a vakmerő orvadászok. A bizottság megkeresi a pozsonyi m. kir. esendőrparancsnokságot, hogy a panasz okainak megszüntetése végett közegeit hatályos fellépésre és intézkedésre utatassa.

Tornyos György kir. pénzügyigazgató több adóügyet referált s bejelenti, hogy az államkincstár rendes bevételei az előző év megfelelő időszakához képest kedvezően és fennakadás nélkül folynak be.

Józsa Antal kir. tanfelügyelő referádái között legfontosabbak voltak azok, melyekkel bejelenti, hogy újabb ismét több felekezeti iskola részesült államssegélyben. Ezekon kívül elvileg fontos volt még a tanügyi adminisztráció szempontjából a **Weinberger Malvin** putnoki tanitónő ügye, mely abból áll, hogy nevezett tanitónő az izr. hitközség a fenálló szabályok és törvények ellenére, minden igaz ok nélkül, egyszerűen elbocsájtotta állásából s fizetését beszüntetve, az éhenhalás veszedelmének tette ki. A bizottság kimondta, hogy **Weinberger Malvin** állásában véglegesen megválasztott tanitónőnek tekintendő, állásába visszahelyeztetik és fizetése végrehajtás utján a hitközségnek behajtandó.

Jurasko Jakab kir. főmérnök több uti ügy elintézése mellett bejelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszter a **Hevesy Bertalan** indítványára tett ama felterjesztésnek, melyben az kéretett, hogy a Budapestről Miskolczon és Bányrévén át a dobsinai vonalra utazók tulfizetéssel és büntetéssel ne sújtassanak — helyt adott és érendelte, hogy a vonatszemyezet megfelelő utasítással ellátassék.

Hámos László főispán bejelenti a bizottsági ülésnek, hogy az igazságügyi miniszter hozzá intézett leirata szerint **dr. Hányi Győző** kir. főjegyzésnek a közigazgatási bizottság ülésén leendő helyettesítésével **dr. Mészáros István** kir. alügyészt bizta meg, mit a bizottsági ülés tagjai az éppen jelenlevő kir. alügyész éltetésével tudomásul vettek.

Levelezés.

Ratkó, 1896. szept. hó.

Üres zsebekkel s növekvő adósággal vászorgunk egyik évről a másik évre. A ratkói szattyánt, posztót, talpbőrt kiszorították a gőzerővel dolgozó vállalatok, minek szomorú következménye: azeltűt jómódnak örvendett városunk lakosainak élszegényedése, tönkretutása.

Most, mikor a régi jó időknek csak az emléke maradt meg, mikor egyebünk sines a pusztá, — az is sokak előtt, sajnos, nem a legjobb hírbem lévő névnel; földoklőhoz hasonló módon kapaszkodunk a szalmazál után is, hát ha mégis módot lelünk, nem mondjuk a régi jó idők visszaidézésére, de legalább népeink megélhetési föltételeinek biztosítására. Utóbbi időkben városunk tanácsa azon végeredményre jutott, hogy igenis megkönnyebülne helyzetünk egy *helyi érdekű vasut kiépítése* által; mely Rimaszombatból, a Balog és ratkói völgyön át, az országszerte vasbányáiról híres Vas-hegyig épülne.

Igen ám, mind szép, üdvös dolog ez, de a dolog finanziaális részének a megoldása oly argumentum, melynek keresztül vitelénél még a legvérmesebbikünk vére is lebul; hisz szegények vagyunk, mint a templom egere. — Mi mégis azt merjük koczkatatni, hogy e vasut kiépítése nem ütközik oly nehézségekbe, a mint azt az első tekintetre gondoljuk, miért? elmondjuk.

Első sorban is a kincstár, mint érdekelt fél az, melynek ezen helyi érdekű vasut kiépítése, hogy ugy mondjuk: életszükség, a Vashegyen lévő bányái miatt. Most drága pénzért szállítatja a vaskövet a rima-muránsalgó-tarjani vasmű-társulat sodrony-pályályn Nyustya-Likérig; megbizható forrásból értesültünk, hogy a kincstár maga akar egy sodronypályát építtetni, mivel a nevezett társulattal kötött szerződése a jövő évben lejár. Mondjuk, hogy a kincstár maga, ha bérbe adott vasbányait is üzembe veszi; szállit évenként ezer koesi vaskövet.

Másod sorban itt vannak a rima murány-salgó-tarjani vasműtársulatnak vashegyi és rákosi telepei, hol az elfogyasztott különféle ezikkék szállítása bátran négyszáz koesi rakományra vehető.

Itt van a Coburg herceg vörösvágási vaskohója 500 koesirakomány szállítással; itt a ratkói magnezit-kőbánya, melynek bérlője most építteti Ratkón nagyobb üzemre berendezett magnezit égetőkemenczékét évi 500 koesirakomány szállítással.

illatos rétet, hogy elandalogva hallgasd a patakot, a esacsogó esermelyt, — a ringó fűszálat, mint bokrosodik, nő... Igen! — s ezek mellett azt hiszed jámborul, valóban élvezted. — Pedig a legtöbbször, legtöbb esetben, csupán himet vártál! — Kendőzted magadat, lelki sebedet kötözgetni vágytál, a természet keblén. — Lelkiismereted sokszor vádló hangját, elhallgattatni a természet hangjával, e búbajos hanggal, mely némán is annyit, oly sok szépet mond... Bohó, bohó ember, ki nagyinak, nemesnek, teremtés urának hiszed, vallod magad: igenis nemesnek, egy nemesebb lénynek, elbizott gögődbem, még csak nem is sejtve, fel sem tételezve, hogy midőn minden nemességem, nagyságom, fensőbb eredetű fitogtatása mellett, lelkiismerettudalás nélkül fosztod ki embertársadat, gázolsz besületébe, család, lopod, ahol és amikor teheted: kéjvágyó, gyilkos szándékkal törzs az erény meggyalázására... alsóbb fokra súlyedsz az oktalan állatnál. — Beesületesnek tartod magadat, holott gazember vagy. — Ah! ah! nyomorult! mennyire utállak.

*

Eddig volt, tovább nem hallgattam, különben nemis hallgathattam, a legjobb akarat mellett sem.

Az érdemes madár, mondjuk így kiöntve mélységes keservét varju szívének, egy kegyetlen krakógással felrebbent, hogy más vadkörtefát boldogítsom immár erkölcsi tanításával, szarkasztikusan böles és bölesen szarkasztikus megjegyzéseivel.

Nos hát mélyen tisztelt emberiség, kellett ez neked? ... Bizony-bizony az a felszemű varju sok oly igazat mondott, mit nem fog ártani, egész észbe venni és meggondolni. — Rothad, régen rothad és igen rothad valami Dániába; — s hogy mi? — nem szükség definiálnunk, okos ember definitio nélkül is ért, vak varjutól is tanulhat. ép szemmel.

Végezetre is komolyan tisztelt Szerkesztő ur! Komolyan és rövidem ime itt a tárczalevél. — Megvan ön velem elégedve? — Reméllem a válasz: igen. — Hogyan is mondja csak **Lucziter Madácsnál** az Urnak? — „Nem adhatok mást. stb. stb.“ ...

Különben reszkessen ön, reszkessen az egész redaktio; nagyot mondok: kiállítási fakir legyenek, ha még valaha levél-, pláne tárczairásra vetemedem

Ördög Róbert.

Vidékünk, úgy, mint a Balogvölgye is, néhány száz kocsiakománnyal szállíthatja s így a végeredmény közel háromszor kocsiakománnyal szállításból állana, nem is említve, hogy mennyi nyerne ezáltal egy is népünk ipara, kereskedelme, de maga a földművelés is; Rimaszombat pedig oly központtá fejlődne, melyet irigyeleink fölünk a szomszéd vármegyék.

Mindezeket fontolóra véve s módot keresve az ügy megoldásához; azt hiszem, nem vétek, midőn ezen helyi érdekű vasút kiépítésének kérdésében fölhevítjük első sorban is meggyék országgyűlési képviselőit ügyeink pártfogására s a magas miniszteriumnál való közbenjárására. Hiszünk, hogy ha valamennyi érdekelt fél közös óhaját képezi — pedig hogy ne képezné! — e helyi érdekű vasutnak kiépítése; akkor annak keresztül vitele is nem fog sokáig késmi.

Színház.

Küphegyi Miklós társasága szerdán Galányinak az „Apósok” című vígjátékával kezdte meg előadásainak sorozatát. Az első előadás, melyre nem nagy számú közönség gyűlt össze, inkább csak ismerkedés volt — helyesebben „szoktató” — mert a mi fölünknek hozzá kell szokni bizonyos modorosságához, hogy később az alakításokban, ha másként ismétlődnek meg, élvezetesebbek találjunk. Így Kunhegyinek hangja nagyon tompa. Asztalos Sándornak kemény és nyers, Csete Lajosnak kiejtése erdélyies, — hanem azért mind a hárman értelmes, jó színészek. Jó alakok még Kemény Lajos, Pálfi s különösen Rátkay Sándor, ki Zab Feriben esinos alakítást nyújtott. A nők közül Kápolnay Irén jogosít nagyobb reményekre. Az előadás szép simán folyt le s közönségünk a bemutatkozó társulatot szívesen fogadta, sőt a sikerültebb jeleneteket kellő módon méltányolta is. Használó sikert aratott a második bemutató előadás is, mely arról győzte meg a jelenlevőket, hogy Kunhegyi társulata az operettet is sikerrel kultiválja. Forraynak a „Libapásztor” című eredeti operettjét adták szórványosan telt ház előtt, mely az előadás folyamán is egyszer élénk tapsban adott kifejezést meglepedésének. *Pósfay Ella* a czimszerepet szépen érekelte; hangja erőteljes s mégis sima, e mellett meglehetősen iskolázott, mely tulajdonságaival sokkal nagyobb színpadon is sikerrel megállhatná helyét. A magas et is szép tisztán kiénekl. Érdekeltek továbbá felléptei el. Partnerei közül Völgyi Honkát (Lajos herceg) s különösen a jóformán pályája kezdetén álló Karáesonyi Mariskát kell kiemelnünk, ki kisebb szerepében is méltó feltűnést keltett. A férfiak közül azonban csak Kemény Lajosról emlékeztetünk meg elismeréssel, kinek erőteljes esengő baritonát a zenekarnak nem sikerült elnyomni, a többiek jó játékkal pótolták hangbeli fogyatkozásait. Így Rátkay kitűnő Gaston volt s a Csete Lajos Haraldja is a jobb alakítások közé tartozik. A zenekar azonban oly erővel játszik, mintha a *pp.* jelentőségét nem ismerne; minden énekszámot fortissimóval kísérték. Ez az oka, hogy a szövegből csak kevesen értették valamit.

Szombaton a Palmái Ilka által felelevenített „Párisi élet” került színre szép számú közönség előtt. A világ-hír művésznőn kívül a darab színrehozatalára jövevények adhatott az is, hogy az Offenbach-féle apró dalműveknek oly kedves fülbemászó zenéje van, a minőket a mai operette-irodalomban mentől kevesebbet találunk. Kunhegyi társulata ez előadásban is megmutatta, hogy jó operett-társulat. *Pósfay Ella*, hatalmas sopránjával excellelt. *Kápolnai Irén*, *Völgyi Honka* és *Kemény* szépen érekeltek. A közönség sűrűn tapsolt s egyik, másik számot zajosn megismételtette. Ez erkölcsi siker nagyon is megérdemli a pártfogást.

Vasárnap este Bokor népszínművét „A gyerekszem”-t adták. Gyöngye darab, mely iránt a közönség is lanyha érdeklődést mutatott; az ifjuság azonban szép számmal jelent meg. Az előadás jó volt s némileg feleltette a darab gyöngességét.

Hétfőn zonalelőadásban a „Feneleányok” című bohózat került színre szép számú közönség előtt s egészen jó előadásban. *Csete Lajos*, a nyugolamba vonult piéca-kereskedő szerepében excellelt. A feneleányok közül *Pósfay Ella*, a kitűnő hangú primadonna mellett *Kápolnai Irén* vált ki sikkes mozdulataival.

Érthető kíváncsiság meglehetősen szép számú közönséget csábított kedden este a Rózsa nagytermébe. Herceg Ferencnek „Honthy háza” című színműve ment, mely a nemzeti színháznak műsorán is szerepel. Az előadás feleslegesen érdeklődésünket csak részben elégitette ki. Sehogy se tudunk megbarátkozni azokkal a gyors lélektani átalakulásokkal, melyeken Honthy Ida (Fehér Laura) átmegy s teljes tájékozatlanságban maradtunk a felől is, hogy szereti-e hát Nemere Sándort, vagy nem? Különben az egész történet vékony szálakból van szövve. Fehér Laura elég esinosan játszott, Kemény azonban néhol nagyon is bizonytalan volt. Csete, Rátkay és Asztalos megállták helyüket. — A jövő hét műsorát a „Vigécek”, „Kis alamuszi”, „Ember tragédiája” és a „Minta-férj” töltik ki, melyekre felhívjuk közönségünk figyelmét.

Hírek és vegyesek.

Hitoktatás kérdése. A nemrég tartott községi iskolázók gyűlésén a helybeli kath. esperes-plebanos a következő indítványt tette: „A vallásoktatásról való gondoskodás legszigorubb lelkiismeretbeli kötelessége és ezt másképp nem teheti, minthogy a községi iskolába beiratkozott kath. gyermekek osztályonként a kath. iskolába kellő felügyelet alatt járjanak vallásra.” Az iskolázók ugy látta, hogy egy hitoktató csak heti 2 órán át mind a hat elemi osztály növendékeit egyszerre kellő sikerrel nem taníthatja, azért — ez indítványt egyhangulag elfogadta. A királyi tanfelügyelőség azonban az iskolázók e határozatát hatályon kívül helyezte. A míg a kath. szülőkre nézve oly fontos ügyet az egyházi főhatóság eldönti, — a hozzá elbírálás végett felterjesztetett, — addig a községi iskolába járó kath. gyermekek a vallásoktatást nélkülözni kénytelenek. Mi ezen hírhez, melyet r. kath. egyházi férfi kezéből vettünk, csak azt fűzzük, hogy valóban szívből kívánjuk, miszerint ezen incidens mindkét fél megnyugtatósára legyen elfintézve, a mi természetesen bígadság és kölcsönös engesztelékenység által lesz elérhető, s a békés megoldás már a gyermekek vallási oktatásának sikeres eszközlése végett is szükséges. Az azonban határozott meggyőződés-

sünk hogy ezen kérdésben a legmesszebb menő méltányosság mellett is a megoldást csak a törvény rendeltetése szerint lehet eszközölni. Józsa Antal tanfelügyelő különben ösmeretes arról, hogy pártatlan minden felekezettel szemben és igyekszik mindenhol a felekezetek igényeit kielégíteni, de a törvénytől neki sem szabad eltérni, az ő engedékenysége felett is áll a törvény. — A megoldás alapja tehát a törvény s ennek határai közt a méltányosság. Mi azt hisszük, hogy talán helyes volna, ha a katolikus egyház igénybe venné a törvényadta jogát — és a hat osztályban 12 órát állapítana meg hitoktatásra és ezt vinné keresztül: így a hitoktatás is nyerne és a konfliktus is megszűnnék.

Rúcsú. Szívélyes isten hozzádát mondok mindazon jóbarátainknak és ismerőseimnek, kiktől személyesen elem bucsuzhattam. Tarisának meg szíves emlékeztülökben! Isten áldását kérem a szép Gőmörre! — Kassán, 1896 szeptember 12-én. *Füzesi Márton.*

Uj anyakönyvvezetők. A m. kir. helyi anyakönyvvezetővé id. Simon Pált, a kövibe Elek Lajost, a süvetoibe Tóth Jánost nevezte ki.

Eszküvő. Bakos István szolnoki könyvnyomdász folyó hó 11-én esküdt örök hűséget *Varga Juliskának*. Cséh Varga András helybeli derék polgártársunk leányának.

Halálozás. A helybeli főgymnasium tanári karának egyik jeles tagját: *Lenner Gyulát* súlyos gyász érte, neje született *Farkas Terézia* f. hó 11-én elhunyt. A gondos, szerető anyát öt árva siratja, s a hitvestárs gyászában őszinte részvéttel osztoznak a jóbarátok és ismerősök. Az elhunyt temetése folyó hó 12-én nagy részvét mellett ment végbe.

Érettségi vizsgálatok. Folyó hó 14—15-ik napjain folytak le a szóbeli pót- és javító érettségi vizsgálatok, a helybeli egy. prot. főgymnasium tanári kara előtt. Ez alkalommal az elnöki tisztet *Glauf Pál* ev. főesperes töltötte be a kormányt *Csikó* Lajos debreczeni theol. tanár képviselte s a főgymnasium igazgató választmány nevében *Czinke* István ült a zóld asztalnál. A szóbeli vizsgálatra negyvenen jelentkeztek a nyiregházi, rozsnói, kézmárki, eperjesi, iglói és rimaszombati főgymnasium tanulói sorából. A vizsga eredménye meglehetősen kedvező volt, a mennyiben a javítók közül öt tanuló utasították a decemberi vizsgálatokra, harminczhárom pedig világosabb utazatot, hogy érettségi bizonyítványra alapján valamelyik főiskolába beiratkozhassek. A vizsgáló bizottságot teljes elismerés illeti ugy szigorúságáért, mint a maturandusokkal szemben tanúsított jóindulataért s e tekintetben maga a kormányképviselő járt elől, ki szigorúsága daczára atyai jóakarattal ugy az ifjuságnak, mint a vizsgálobizottságnak teljes rokonszenvét megnyerte. A vizsgálatok befejezése után a tanári kar s az igazgató-választmány a kormányképviselővel szemben rokonszenvének egy közvácsora keretében óhajtott volna kifejezést adni de közbejött sajnos családi körülmények a kormánybiztost gyors hazautazásra kényszeríték.

Igazgatósági ülést tart f. hó 20-ikán d. e. 10 órakor a „Rimaszombati kerületi betegsegélyző-pénztár” igazgatósága és felügyelőbizottsága saját irodahelyiségében (Jánosi-utca 9. sz. a.) Ennek tárgysorozata: 1. A közelebbi félésen felvett jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. 2. Elnöki jelentés a pénztár 8 havi működésének eredményéről. 3. Bródi Andor felügyelőbizottsági tag lemondása és helyének beföltése feletti intézkedés. 4. Péter Adolf pénztári tag gyógykezelési költségeinek megtérítése iránti kérelmének elintézése. 5. Esetleges indítványok.

Gyászhir. *Szeplaky Pál* fodrász neje f. hó 8-án 62 éves korában rövid betegeskedés után elhunyt. Folyó hó 9-én nagy részvét mellett temették el.

Tanügyi kinevezések. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a rozsnói áll. el. i-kolához *Szombathy Lászlót* felsővályi ev. ref. tanítót rendes tanítóvá, *Fodor Margit* magyar-becei tanítónőt rendes tanítónővé; — a nagy-rőzei állami polgári és felső kereskedelmi iskolához pedig *Molnár János* szabadkai községi polgári iskolai tanárt rendes tanárrá nevezte ki.

A rimaszombati kerületből mintegy 500 ember indul! Draskóczy László főszolgabíró vezetése alatt Budapestre a kiállítás megtekintése végett. Az indulás Feledről lesz f. hó 20-án este 7 órakor külön vonaton, a melyet a magyar államvasutak igazgatósága boesátott Draskóczy László rendelkezésére. A kirándulók fog indulni a jánosi kitűnő népdalárda, a mely a kiállítás területén hangversenyezni is fog; velük lesz továbbá egy 12 tagú cigányzenekar. Az érkezők Budapestben fényesen lesznek fogadva, mert a kiállítás igazgatósága a gőmöriek első lelkes kirándulásának tulajdonítja a vármegyék közönségének tömeges látogatását. A felrandulókhoz esatlakozik a megyei intelligencia egy kiváló csoportja s lapunkat dr. *Szeless* Ödön fogja képviselni.

„Plasticon”, ez a fiatal vállalat, a mely az ezredéves kiállítás látványosságai közt az első, már-már találkozó helye a vidékieknek. Ötven krajczárért káprázatos látványosságot nyújt a látogatóknak.

Orvos-gyógyszeresgyűlés. A gőmörvármegyei orvos-gyógyszerész egyesület a folyó évi őszi közgyűlést Putnok nagy községben a folyó év szeptember hó 28-án d. u. 3 órakor a casino termében tartja meg. A közgyűlés tárgyat képezik: 1. Folyó év közgyűlések. 2. Szakelőadások. 3. A gyűlésig beérkező egyéb ügyek és indítványok tárgyalása. Megkeresésre az elszállásolásról a helyi bizottsággal t. Fekethe Nándor gyógytulajdonos ur intézkedik.

Pályázatok. A rimaszombati járásban a *járásí tiszti orvosi* állomás elhalálózása folytán üresedésbe jöven, arra f. hó 30-ig bezárólag pályázat van hirdetve; kérvények az alispáni hivatalhoz terjesztendők be. Az alispáni hivatalnál rendszeresített *közigazgatási gyakorlati* állásra szinté pályázat van hirdetve e hó végéig. A rozsnói járás főszolgabírája az üresedésbe jött *rédovai körjegyzői* állásra hirdet pályázatot; a folyamodványok f. hó 23-ig terjesztendők be.

Király kuglizás. A kaszinó nyári helyiségeiben nagy élénkség volt a mult vasárnap délután. A kuglizók keltek nemes versenyre a kuglikirály trónusáért, no meg egy esomé értékes díjért. Az idei király dr. *Hányi Győző* lett, a többi díjnyertesek ezek voltak: *Percz Samu*, *Eperjessy József*, *Kapó Gyula*, *Bodor Dező*, *Szabó*

Elemér, *Csesznok Pál*, *Barna Imre*, *Kathona Géza*, *Törkölty László* és *Michnay Gyula*. Utóbbi nagy ügyességgel ütötte le a — legkevesebb bábút. Ennek megfelelő volt persze a díj is, mit itt nem árulhatunk el, míg a többi ügyes kuglizó jól kiválasztott díjat nyert: tükröt, pipát, kést, toailetto-czikketeket stb. stb. A kuglizást mintegy 40 kaszinó-tag részvétele mellett rendezett lakoma tejzete be, melyen az asztalfőre ültették az új kuglikirályt. Az első felköszöntőt a kedélyes, kitűnően sikerült vacsora közben a bukott király: *Simon Mihály* ref. segédlelkész mondta az új királyra: *Hányi Győzőre*. Ő nyomban talpraesetten válaszolt s szép szavakkal éltette alattvalóit, kik közül *Michnay Gyula* szólalt fel. A kedélyes vacsorán résztvevő az érettségi vizsgálatra érkezett kormánybiztos *Csikó* Lajos debreczeni theol. tanár is, ki általános figyelemmel hallgatott s nagy tetszéssel fogadott pohárköszöntőben éltette a város társadalmát, melynek körében oly kitűnően érzi magát, lelkes szavakkal éltette a jelenvoltagekat, kik az estjét kellemessé tették. Utána *Szekely Gyula* beszélt el egy pár józú — az ő ritka memoriját igazoló érdekes dolgot; majd *Czinke* István szellemes ötletekben bővelkedő tószját hallgatta nagy figyelemmel a szép társaság, mely a késő éjjeli órákban oszlott szét.

Nagy tűz pusztított f. hó 10-ikén este a Szemszuró pusztán. Az Akasztó-hegy és városnak határa felett az egész láthatár piros fényárban látszott, ugy hogy a színházból hazamenő közönség azt hitte, hogy a tűz jóval közelebb van. A bérlő nagymennyiségű takarmánykészletét és szalmáját elhamvasztotta a pusztító tűz, melynek keletkezését nem tudják.

Népfölkelési szemle. Gőmör-Kishont t. e vármegye területén a népfölkelési időszaki jelentkezése folyó évben október 1-én veszi kezdetét. Ezen jelentkezésnél megjelenni tartoznak az 1854. születési évfolyamtól bezárólag 1866. évfolyamig az összes katonailag kiképzett mindazon népfölkelők, kik a közös hadsereg bármely fegyverneménél vagy ennek póttartalékában, a m. k. honvédelmi szolgálatban vagy lovaságnál tényleg szolgáltak; a katonailag kiképzetlenek közül azok, kik mozgósítás esetére beosztást nyertek vagyis rőzsaszínű ajánlati lappal el vannak látva; továbbá a vármegye területén honilletőséggel nem bíró, de itt tartózkodó katonailag kiképzett m. kir. és cs. és kir. népfölkelők. — A jelentkezésnél két bizottság fog működni és pedig az I-ös bizottság a következő sorrendben: október hó 1-én Jolsván, 3-án Nagy-Rőczén, 5-én Rátkón, 7-én Csetneken, 8., 9. és 10-én Rozsnón, 12. és 13-án Dobsinán, 15., 16. és 17-én Pohorella-vasgyárban, 19. és 20-án Nyústyán, 22-én Kokován, 24., 25. és 26-án Rimaszombaton, 28., 29. és 30-án Feleden. — A II-ik számú bizottság: október 2. és 3-án Rimaszécsen, 6-án Bátkán, 8-án Harkáeson, 10., 11., 12. és 13-án Tornallyán, végre 15-én Ragályon. — Jolsván, 1896. évi szeptember hó 10-én. *Hrotkó*, százados, nyilvántartótsz.

A hölgyközönséget, kivált azokat, akik a finom izlést és előkelőséget össze tudják egyeztetni a takarékos-sággal, bizonyára érdekelni fogja az a hír, hogy a Gartner, Holvay és társa czég főnökei (Budapest, Szervita-ter 5. sz.) külföldi bevásárlási utjokból visszatértek a lelegebbsabb és legduzsabb választéki újdonságokkal s így abban a helyzetben vannak, hogy már most elfogadhatnak megrendeléseket az őszi és téli szezonra.

„Az Évszak”, mely rövid mástél év óta a magyar hölgyközönség legkedveltebb divatlapjává lett, legutolsó számában a legújabb divatot legelősen mutatja be az összes divatlapok közül. A remek őszi öltözetek, felöltők, gyermekruhák szabását ott találjuk a mérték-megjelöléssel és a szükséges kellemenyiség meghatározásával a divatlapoz mellékelt nagy szabásiban. Az öltözeteken és gyermekruhákon kívül felkarolja „Az Évszak” a piperét is. Gyönyörű kalap mintákat találunk a lapban, minden a legutolsó párisi divat bemutatása. Így a divatos nyakbodrozatok, melyeknek elkészítése módja is le van írva a pontos és lelkiismeretes magyarázatban. A divatos öltözetek mellett mindig szlyt fektet a lap a fehérnemű-varrás és divatos kézimunkákra. Ajánljuk e kitűnő és legelősen magyar divatlapot minden jó honleány figyelmébe, mert okos utasítás szerint sokat megtakaríthatunk számunknak és ezzel javára szolgálunk a hazának. „Az Évszak” egész évre csak 4 frt, negyedévre 1 frt. Előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal: VI. Király-utca 110, minden hazai könyvkereskedésben és postahivatal.

Nyilvános nyugtázás. A rimaszombati polg. olvasókör által 1896 évi augusztus hó 30-án és szept. 6-án tartott népnépevények anyagi eredménye a következő: Bevétel belépti díjakból 258 frt 65 kr.

Felülfizettek: augsztus 30-án: Dr. Kármán A. E., özv. Mindszenty Bertalané, Telek Gyula, Mázik Ferencné 1—1 frt; Molnár Lajos, Tóth Péter, Hágetter Lajos, Jurasko Jakab, Dr. Cziner Miksa, Schulhoff Pál, Percz Samu, Lojko Lajos, idb. Rábely Miklós, Komlósi István, Szabó József mészáros, Csernik István, ifj. Pásztor Pál, Czinke István, Jellinek Bertalan, Dr. Löcherer Tamás 50—50 krt; Kovács Ferencz borbély, Cserven Miklós, Tóth József és 30—30 krt; Spuriusz József, Csapó Józsefné, Bucz László, ifj. Léway István 20—20 krt; Magyar Pál, Jávorszky László, Kis Károly 10—10 krt. — Szeptember hó 6-án: Szelezky Árpád, Instutórisz Endre, Risányi Gyula, Dr. Krausz Gyula, 1—1 frt; Kuziner Vilmos 80 krt, Dr. Cziner Miksa 60 krt; Katona Kálmán, Mázik J., Nagy Mihály 50—50 krt; Jellinek Bertalan, Lengyel György 40—40 krt; idb. Rábely Miklós, Szabó József mészáros, Kohut Lajos, Dr. Kármán A. Ernő, Kovács Ferencz borbély, Sándor Béla, László János, N. N., Csernik István, Benyo Béla, Benko János, özv. Csapó Józsefné, Baeso János, N. N., Balázs József, ifj. Balázs József, Kovács József, Dr. Zehery István, Rakottay Danó, Somogyi Géza, ifj. Léway István, Hollender Vilmos 30—30 krt; Hágetter Lajos, ifj. Gőmör Miksa, Nagy László, özv. Mindszenty Bertalané 20—20 krt; Benyo József, Szabó József, Simon Mihály Volko Lajos, Braun Zsigmond, Rábely Miklósné, Tóth József, Hekech Bertalan 10—10 krt.

Összesen:	39 frt 90 kr.
Belépti díjakból	258 frt 65 kr.
Összes bevétel	289 frt 55 kr.
Kiadás	135 frt 34 kr.
Tiszta jövedelem	154 frt 21 kr.

Rimaszombat, 1896. szept. 10.

A rendezőség.

Uj közgazdasági vállalatot ajánlunk olvasóink figyelmébe: a gyorsan, erősen és ügyesen dolgozó „Magyar Lloyd“-ot (Budapest, VI. Király-utca 70. sz.). Ez a rövid idő alatt máris érdeme szerint felkarolt vállalat bélyeg- és illetékmentesen konvertált jelzálogkölcönöket földbirtokokra 3 1/2%, házakra 4 1/2% és egyéb ingatlanokra 5% mellett. Átvész erdőkihasználást, birtokparcellázást, sőt eladást is eszközöl készpénzre vagy hosszú tartamu lefizetésre.

Hivatalos közlemény.

A Rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázati hirdetmény.

1112. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék területéhez tartozó nagyrőcei kir. járásbírósnál 1 frt. esetleg 1 frt 50 kr. napidíjjal alkalmazandó telekkönyvi átalakító díjnoki állás betöltése végett a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminisztériumnak folyó évi 49366./I. M. III./B. szám alatt kelt rendeletéhez képest pályázatot nyitván, az ezen állás elnyerése iránt pályázni kívánókat felhívom, hogy elméleti képzettségükről, a telekkönyvi vizsga letételéről, gyakorlati ismereteikről, a hivatalos magyar nyelven kívül a tót nyelv bírásáról, a helyszíni felvételekben, számvitelben és a mértan elemeiben való jártasságukról szóló okmányokkal felszerelt sajátkezűleg írott ebbeli kérvényeiket ezen hirdetménynek a hivatalos lapban harmadszori megjelenésétől számítandó két hét alatt hozzám annál inkább benyújtsák, minthogy a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak. Rimaszombat, 1896. évi szept. 13.

Török János, kir. törv. elnök.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Magán-hirdetések.

Henneberg-selyem esakís akkor valódi, ha közvetlen gyárából rendelik — fekete, fehér és színes 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, esikós, kockázott, mintázott, damasztolt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) stb. a megrendelt áru, postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat posta.ordultával küld: **Henneberg G.** (es. és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba ezimzett levelekre 10 kros. és levelezőlapokra 5 kros. bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Vau szeresének a n. é. közönséget tiszteletteljesen tudatni, hogy **27 év óta fennálló czipész-üzletemet és raktáramat** az ősi és téli időnyre **női-, férfi- és gyermek-, legnagyobb részét saját műhelyemben** fiam felügyelete alatt készült, részint előkelő **budapesti és bécsi** gyárakból beszerzett **minden fajlábballiárakkal dúsan felszereltem**, minek folytán azon kedvező helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt látogatóim — fokozott divatszertű igényeit is — **akár kész, akár megrendelésre** gyorsan előállítandó áruimmal, **legjutányosabb áron**, kielégíthetem.

Az a jó hírnév, mely üzletemhez kezdettől fogva fűződik, biztosítékot szolgálhat jövőben is a tisztelt közönségnek arra nézve, hogy szíves megrendeléseinek gyors, pontos és lelkiismeretes teljesítése által teljes melegegedését fogom kiérdemelni.

Midőn a nagyérdemű közönség megtisztelő figyelmébe ajánlom magamat és üzletemet, s irányomban eddig is tanúsított lekötőlező pártfogásáért őszinte köszönetet mondok, maradtam

Rimaszombat, 1896. szeptember hó

1—* kiváló tisztelettel

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ.

Táncztanítási jelentés.

Alulírott tisztelettel batorokodom az érdekelt szülők és gyámok, valamint a helybeli főgymnasiumi ifjuság szíves tudomására hozni, miszerint a

táncztanítási tanfolyamot

1896. évi szeptember hó 21-én kezdem meg a „Három Rózsa“ disztermében.

Tanítani fogom — a helyes állás és a test kiképzésére megkivántató szabályokon kívül — minden, a felsőbb körökben is divó legujabb magyar és külföldi táncokat.

Jelentkezéseket addig is **Tompa Mihály-utca 20-ik sz. a.** levő lakáson elfogadok. Órák naponta kétszer: d. u. **5 órától 7-ig** és este **8—10-ig** tartatnak.

Midőn ezt tudatni szerencsém van, a n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

Rimaszombat, 1896. évi augusztus hó 31-én.

kiváló tisztelettel

Dobránszky János, okl. táncztanító.

Tekintettel a közeledő vetési időnyre van szeresének ajánlani

szavatolt tisztaságú (a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb
díjjal kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulthatatlan minden talajra alkalmas trágyaszor különösen sovány talajok javítására, kitünő hatása az összes gabonaművek, kápis és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav tartalomért szavatosságot vállalunk, netán hiányzó mennyiséget megtérítünk. — Áránlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál

a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője
a magyar korona országainak területén

3—6

KALMÁR VILMOS, Budapest, Erzsébet-körut 34-ik szám.

Hirdetés.

Vagyonbokott **Heksch Jakab** rimaszombati fűszerkereskedő esődtömegét képező 1752 frt 52 krra leltározott **bolti árucikkék és felszerelések,** valamint 452 frt 35 kr. értékben leltározott **házibutoroknak** ajánlat utjáni értékesítése határozatván el, a venni szándékozók felhívhatnak, hogy a becsarat megüő zárt ajánlataikat. — az ajánlati összeg 10%-kát képező bánatpénzzel, **folyó év és hó 27-ig,** alólírott esődtömeg gondnokhoz adják be, kinek közbenjöttével, Rimaszombatban, a Főtéri kereskedésben az eladás tárgyai megtekinthetők.

Rimaszombat, 1896. szept. 12-én

Institórisz Endre,

esődtömeggondnok.

Eladó

egy **élelmezési-barak,** mely 19 m. hosszú 5 m. széles és 2.6 m. magas, — továbbá **egy kis melléképület** 5 négyszögméter terjedelemmel — lakosztálynak felhasználható — igen jutányos áron.

Venni szándékozók kéretnek az alanti ezimen tudakozódni: „**Építési vállalat Csertova,** posta: **Tiszolcz. Ventura.**“ 3—4

Hirdetmény.

2866. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Husztli Mária** és **Husztli Erzsébet Samu Andrásné** végrehajtható **Husztli András** végrehajtást szenvedő elleni 542 frt 33 1/3 kr. tőke s járulékaí iránti árverési ügyében, a végrehajtási árverést az 1881. évi 60 t.-cz. 144. §-a s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Bellény és Pálfala községekben fekvő s a bellényi 18-ik sztjkvben A) I. 1—2 sor 19. hrsz. 8. sorsz. ház, udvar, ugy 46. hrsz. kertből, valamint a bellényi 32. sztjkvben A) 1—24. sorsz. alatt felvett külsőségekből végrehajtást szenvedett Husztli Lajos illetőségére (az egésznek egyharmada) 1150 frt; a pálfalai 70. sztjkvben A) I. 1—2. sorsz. alatt felvett ingatlanbóli illetőségére, vagyis 3/123-ad részre, a 110 frt kikiálltási árban elrendelte s annak megtartására és pedig a bellényi ingatlanokra nézve **1896-ik évi szeptember 30-ik** napjának d. e. 9 óráját Bellény községhezához, a pálfalai ingatlanokra nézve pedig határnap **1896. évi szeptember 30-ik** napjának d. u. 3 óráját Pálfala községhezéhez tüzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiálltási ár 10%-át azaz 115 frtot, 11 frtot készpénzben, vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság ú. miniszt. rend. 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni; avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében, a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1896. évi július hó 30-án.

Altdorffer, kir. törvényszéki bíró.

Hirdetmény.

427. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszék 1896. évi 5489. számú végzése következtében **Dr. Ferbstein József ügyvéd** által képviselt **Első magyar ált. biztosítótársaság** javára **Szakall István** ellen 962 frt 47 kr. s jár. erejéig foganasított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1750 frtra becsült juhok és ökrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. bíróság 3089. számú végzése folytán 962 47 kr. tőkekövetelés, ennek 227 frt 44 krnak 1895. október 1-től 735 frt 03 krnak 1896. évi február hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 69 frt 37 krtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Zabzó-pusztán, az alperes lakásán leendő eszközlésére **1896. szept. hó 23-ik** napjának d. u. 3 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1896. évi szeptember hó 8-án.

Gasko, kir. jbir. végrehajtó.

Jelzálogkölcönöket

földbirtokra 3 1/2%, házakra 4 1/2%,
másnemű ingatlanokra 5% mellett

legmagasabb

összegekben ajánlunk.

E kölcsönök konvertálásánál bélyeg- és illetékmenteséget élveznek.

Erdő kihasználások, birtok-parcellázások átvétele.

Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

„**MAGYAR LLOYD**“

közgazdasági vállalat,

6—8

Budapest, Király-utca 70. sz.

Hirdetmény.

319. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszék 1894. évi 12957. sz. végzése következtében **Dr. Gencsi Soma** ügyvéd által képviselt **Első magyar általános bizt. társaság** javára **Szentmiklóssy István** ellen 97 frt 81 kr. s jár. erejéig foganasított kielégítési végrehajtás utján felül-foglalt és 900 frtra becsült anyasertésekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírósnál 2690. 1896. számú végzése folytán 97 frt 81 kr. tőkekövetelés, ennek 1894-ik évi október hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 81 frt 45 krtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Uzapanýthoz tartozó, Mikó-fali pusztán leendő eszközlésére **1896. évi szept. hó 26.** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Rimaszombati, 1896. szeptember hó 7-én

Kovács Géza, kir. bírósági végrehajtó.

Pártoljuk a kitünő hatású erdélyi ásványvizeket!

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület ásványvizei.

5—10

„**Livia**“

forrás-viz. ●●●●●

HAZAI SELTERS!

2 liter 29 kr., 1 liter 20 kr., 1/2 liter 15 kr.

Egyetlen élvezeti

V A S A S - V I Z.

2 liter 30 kr., 1 liter 21 kr., 1/2 lit. 16 kr.

Orvosi vélemények szerint a legkitünőbb ásványvizek.

Az „Erdélyrészi Kárpát-Egyesület“ országos ásványviz-raktára:

BUDAPEST, Aradi-u. 58. Telefonnal csak a szám: 25—15 kéréndő.

Kapható Rimaszombatban: **Heksch Bertalannál** és Jánosiban: **Krausz Simonnál.**

Kapható mindenütt. — A jövedelem jótékonycélra megy.